

excessus illati ab executore, etiam Apostolico, appellationi emissa per eundem (eo quod careat in hoc articulo potestate, & jurisdictione) non deferente vim nullam fecisse, declarabit senatus, eique causam remittendam iterum processuro, ex hucusque probatis. 33 Illud tamen singulare meminisse oportebit: quod superior ad quem pro excessu executoris repositione recurritur per viam appellationis, querelæ, aut nullitatis, minimè se potest intrromittere in negotium principale, & executionem, sed illum dumtaxat excessum indagare, atque cognoscere, iste est text. mirabilis in l. ab execut. ff. de appell. qui dum loquitur de appellatione ab excessu commissio per executores sententia peperam illam interpretando, inquit, ita tamen ut in causa appellacionis reddenda, hoc solum queratur, an jure interpretatum sit, id quod etiam Divus Antonius referipit, & c. & ibi etiam gl. verbo an jure. Bart. in sum. mario, & omnes: hoc idem dixit & optimè Specula. in tit. de appell. §. in quibus sub num. 7. citans Alber. Gal. quem refert Bald. in additione dicens, hoc tenuisse Alber. Gal. ipse in tit. de appell. vers. ult. confirmantes quòd quando appellatur ab executore excedente eo quòd rejecit admittendas, & legitimas exceptiones in via executiva, superior judex de hujusmodi appellatione cogniturus non potest cognoscere de meritis principalis causæ, sed cognoscat de exceptione tantum; an jure vel 34 injuria fuerit rejecta, & in terminis nostris ut à judice requisito, à cujus excessu appellatur, ut superior non possit cognoscere, nisi articulum excessus, nec possit appellans aliam causam addere; tenet Guido Papæ, quest. 574. n. 2. Vincent. Caroc. exceptio 65. n. 4. 35 Quod comprobatur ex eo, quòd de cæteris appellationibus simpliciter interpolitis super causa nullitatis sententiæ dumtaxat ut judex superior non poterit in ista appellatione cognoscere de injustitia sententiæ, de cujus nullitate tantum agitur, sed solum super ea: ita tenet Philip. Franc. in c. directè num. 11. de appell. referens sequitur Scaccia de appell. quest. 17. lim. 1. n. 56. qui reddunt rationem, quia cum ille judex possit adiri dumtaxat super nullitate sententiæ, ita nec poterit nisi de ea cognoscere, quia non est super injustitia simpliciter aditus, nec est hoc petium & sic judex appellationis super ea non acquirit jurisdictionem, optimè Bal. in l. si ut proponis, 4. C. quomodo & quando judex, Franc. in c. dilecto, 63. q. 10. sub n. 24. vers. si adverte quia, Bal. de appell. Scaccia de appell. q. 11. n. 129. ergo idem dicendum erit in hoc casu, quòd tum super nullitate 37 & excessu non de simplici gravamine, & injustitia sit dumtaxat aditus superior, minimè poterit se intrromittere ultra contentum in libello non consentiente parte. 38 Ex eo etiam fulcitur, quoniam excessus est articulus separatus ab executione, & executorialibus, Bal. in d. l. ab executore num. 2. Gallef. in tract. de oblig. camer. tit. de liquid. c. ex distis, n. 11. Marquela. in rr. de commissi. 1. p. cap. 24. n. 28. in fin. & num. seq. ubi dicit, quod hujusmodi commissio super appellatione ab executionis excessu conceditur in Curia specialiter de excessu; quare omnes alia clausula ex quibus turbari, impediri, suspendi aut retardari possent in aliquo executio negotii principalis commissio, delendæ sunt prout delentur? nam cum iste prætextus excessus commissionis non repugnet, nec contradicat sententiæ; & executorialibus, commissio hæc, ac per consequens inhibicio ejus vigore emananda, & decernenda per secundum executores, cui dirigitur, venit restringenda, & arctanda ad præfatum excessum dumtaxat citat ad id doctrinam Saliceii, in l. ab executione n. 13, & Bart. in l. ab executore n. 14. quibus adjunge quæ diximus supra cap. 3. 3. p. in princ. n. 15. cum seqq. & sursum: facit quod late supra hac 4. p. c. 3. vers. ac insuper executor, à num. 65. cum seqq. 40 Facit etiam doctrina ipsius Marquela. tract. de om-

missio. 1. p. cap. 16. a num. 59. fol. 173. ubi dicit, quod quamvis adit Cameralis obligationis executio, si tamen ab excessu appellari contigerit, datur commissio simplex, quia est excessus contractum non tangeas, nec obligationem prædictam, secundum Bal. in l. 2. in fin. ff. de executione re jud. Plotus in l. fin. colum. fin. vers. nota C. de bonis vacant. Bart. in l. ab executore num. 13. ff. de appellat. ult. in l. properandum §. fin. autem num. 25. C. de iudiciis, & quòd excessus executoris quid diversum, distinctum sit, & separatam à commissione, & jurisdictione mandata, probat Castell. à Bobad. in possit. lib. 2. cap. 21. sub num. 69. De quo etiam vide infra cap. 14. n. 204. cum seqq. Ultimo pro necessario complemento hujus materie illud utilissimum non erit omittendum, ad quem namque judicem erit appellandum ab excessu executionis, ut ei tanquam legitimæ propositæ sit undique deferendum; & licet ad Princ. hujus c. aliquid obiter tetigimus, tamen in hac difficultate duæ conclusiones cum suis illationibus, seu exemplificationibus proponendæ sunt, quæ fundantur in illa doctrina præ oculis habendæ, è ejus judicis facti & gravamine appellatio prorumpatur: ut ad illius superiorem sit recurrendum pro illius prosecutione, & gravaminis repositione. Quo supposito prima erit conclusio, quod si ipse met executor qui tulit sententiam, exequatur, ab eoque excessu, & gravamine contingat appellari, absque dubio erit appellandum ad eisdem judicis superiorem, ita post Bar. in l. à Divo Pio. §. sentent. Roma. ff. de re jud. & in l. ab executore, ff. de appell. probant. Abb. in c. quoad consultationem n. 28. in princ. ff. de sent. & re jud. Rebuff. in tract. de sent. execut. art. 7. gl. 1. 3. n. 3. vers. fallit. tom. 1. folio 378. Scaccia tract. de appellat. quest. 17. limit. 10. num. 67. Ex hac verissima conclusione primò inferitur, quòd si ipse judex non per se ipsum exequatur, sed per suum nuntium, & nudum ministrum, cui dedit ce tum & limitatum mandatum, nuntius ipse non excedit sed ad unquam adimpletur, tunc si condemnatus ex mandato senserit se gravatum, à tali gravamine, & excessu erit appellandum, non ad judicem qui commisit executionem, sed ad ejus superiorem, quia factum per hunc nuntium executorem, tangit judicem committentem, illique attribuitur, non gerenti: quia iste non est qui gravat, sed judex qui commisit; ita docet Bart. in l. ab executore, colum. 2. ff. de appell. pulchrè Rebuff. ubi proximè, sub num. 3. vers. fallit quando, bene etiam probat Ab. Panor. in d. c. quoad consultationem sub n. 28. vers. primo casu, aut nuntius exequitur, Scaccia ubi proximè sub n. 67. quam doctrinam pulchrè temperat Rebuff. ubi proximè d. num. 5. ad fin. ut procedat, quando appellatur à commissione, & specificè à facto ipsius judicis committentis, secus autem quando simpliciter appellatur ab executore, & nuntio, ideòque debere appellari à commissione & ab inde sequutis, si rectè sit appellandum, advertit Rebuff. ibi, atque etiam testatur, ita censuisse Senatium anno 1540. Novembris quæ doctrina vera est. Ex eadem conclusione secundò infero, quòd si judex qui tulit sententiam requirit judicem alterius territorij, in quo sita est res (juxta ea quæ infra c. 6.) tunc ipse requirens suo mandato gravet, puta; quia requirit eum, & mandat, ut prius exequatur sententiam in immobilibus aut juribus, & actionibus; & tunc si ab hoc gravamine appelleretur, debet appellari non ad ipsum remittentem, sed ad ejus superiorem, quia remittens gravat, ab ejus facto appellatur, tenet Ab. in d. cap. quoad consulti. vers. aut alienus judex non exequitur tenet etiam post alios Rebuff. ubi proximè n. 5. Scaccia n. 68. vers. aut gravat judex requirens: quia tunc dicitur imploratum auxilium facti, sicque præstando illud non excedit fines auxilii petiti, quare ad superiorem judicis

judicis requirentis erit appellandum; qui Doctores illud reddunt exemplum quòd si judex secularis præstat in executione familiam Episcopo modum excedenti in eadem executione, appellabitur ad Archiepiscopum; vel ad Papam, non autem ad superiorem secularis, & c. quia ipse non gravat, nec à gravamine illato appellatur, tanquam gesto à requisito judice, sed tanquam à gesto per requirentem, cujus imaginem representat; & licet Ab. ubi proximè, dixerit, appellari etiam posse ad superiorem judicis facti, tamen himi non placet, nec Scaccia. nuper citato, num. 88. in fin. Secunda conclusio sit, quòd quando appellatur à gravamine facti ab executore delegato, seu nuntio, cui commissa est executio sententiæ; puta quia ipse executor excedit fines mandati, tunc ad ipsum judicem delegantem, seu committentem executionem appellandum est, ita Ab. ubi supra tradit B. in l. D. Pio. §. 2. in fin. ff. de re jud. per quem & per l. arbi secundum unam lecturam, ff. qui iuris. cog. tenet Rebuff. in tract. de sent. execut. art. 7. gloss. 13. n. 2. ubi ita decisum fuisse in facti contingentiâ, testatur sequitur Scaccia de appellat. q. 17. limit. 10. sub n. 97. vers. secus si nuntius seu executor. Fel. in c. pastoral. §. præterea in princ. de off. & potest. pd. deleg. Alex. consil. 95. l. 7. Berol. consil. 32. n. 18. lib. 4. Lanc. Robert. de attent. 1. part. c. 12. limit. 5. 3. a num. 29. & diximus ad princ. hujus cap. ubi alia adduximus in comprobationem hujus conclusionis. Hæc tamen conclusio fallit in judice requisito pro executione alicujus sententiæ, quia si ipse excellit fines mandati, & executionis, non ad judicem requirentem, sed ad superiorem judicis requisiti gravantis erit appellandum, quia appellatur à gravamine, & facto hujus judicis exquentis jure proprio, non ut delegatus alterius judicis, ita sic loquitur Rebuff. d. tract. de sent. execut. art. 7. gl. 13. sub num. 14. fol. 378. sequitur Scaccia de appellat. q. 17. limit. 10. n. 68. Rebuff. allegat ad id ill. & alios. Sed horum Doctores assertio ex ratione regulanda erit, ita ut sit amplectenda in casu, in quo militat dumtaxat; nempe quando judex exequitur jure proprio juxta terminos text. in c. Rom. contrahentes, de for. compil. 6. scilicet quando ad illum judicem sit contractus executio remissa, quia ad illum spectat, quia tunc jure proprio exequitur, quo casu nihil mirum, ut ad ejus superiorem appelletur, at verò quando judex, qui tulit sententiam, committit executionem facti judicis alterius territorij, ubi res existit super qua executio, seu missio faciendâ est, tunc iste judex sic requisitus dicitur judex delegatus, & executor sententiæ, & mandati judicis requirentis, ita expressè probant Joan. Ferrar. in præd. in for. execut. sentent. diffin. sub num. 14. fol. 177. Gratian. discipul. for. cap. 14. n. 7. Paz in prax. 5. part. tom. 1. cap. 2. n. 10. fol. 101. Covar. in præd. quest. cap. 10. sub n. 7. ad med. cap. 16. sub n. 5. & probat text. in l. à D. Pio. §. sentent. Roma. & §. si super rebus, (qui ab illo dependet juxta mirabilem intellectum traditum à Covarruvia sub d. n. 5. quem vide) ff. de re jud. & sic in hoc casu à ratione desistente, dicendum, est ut ab hujusmodi executoris excessu, cum procedat ut delegatus; debeat appellari ad judicem requirentem juxta quæ dicunt Doctores in conclusione secunda citati, & hanc interpretationem clarè sentit Abb. Panor. in d. c. quoad consultationem n. 28. in fin. & n. 29. eamque videtur etiam tenere Parlat. lib. 2. rer. quotid. cas. fin. 2. p. §. 3. num. 9. dum pro resolutione hujus doctrinæ, se remittit ad d. Ab. ibi, & satis probatur ex his, quæ supra in 2. illatione primæ conclusionis, maximè cum pro hac doctrina juris neget principium, dictans, ut à delegato, sive à Principe, sive ab ordinario inferiori, appelletur ad delegantem, latè profertur Scac. de appell. §. 8. à num. 14. cum pluribus seq. cujus articuli resolutio difficilis est.

Hæc tamen nostra resolutio uno modo falli, quando judex secularis petens auxilium ab Ecclesiastico pro executione suæ sententiæ, & ipse excedendo interponit auxilium juris, puta excommunicando, quia tunc appellandum est ad superiorem judicis excommunicantis, ut tenent Ab. Rebuff. Scac. locis proximè citatis, quia tunc ea ratione puto procedere, quia judex secularis non potest de gravamine excommunicationis cognoscere, nec illud revocare.

CAPUT V.

Quid inter se distent, quoad procedendi modum, executor speciei certæ, & executor quantitatis, usive incorporalis, & executor facti hoc est, compulsor ad factum præcisum, & an, & quando ab eis absque citatione procedentibus, seu excedentibus, emittæ appellationi minimè deferentibus, vis fiat &

SUMMARIUM.

- 1 Executorialium judicium ab ordine judiciario citatio summario multum distat.
2 Via executiva est summaria, tamen magis accelerata quam simplex summarium judicium.
3 In judicio summario agitur an debeat, in executione quomodo solvatur.
4 Causa est summaria, ergo executiva: non valet argumentum: causa est executiva, ergo summaria valet.
5 Judicium hujus sententia exequitur non obstante appellatione non dicitur executivum.
6 Citationem in via executiva non requiri qui teneant.
7 Citationem in executorialium executione requiri qui teneant.
8 Executio quando fit ab eo judice vel ejus executore super eadem re super qua lata est sententia, citationem requirit.
9 Executio ubi est facta rei judicis aut litigantis condemnati persona requirit citationem præcisè.
10 In quolibet judicio ubi rei aut persone datur mutatio, nova citatio præcisè est, etiamsi omnes necessaria præcesserint.
11 Executio ubi est faciendâ in persona specialiter non nominata, in executorialibus citatio an necessaria sit.
12 Bona debitoris ubi capiendâ sunt subhastanda pro executione quantitatis contenta in sententia, requiruntur citatio.
13 De quo executionis statu citatio hac sit faciendâ, ibidem. Declara ut.
14 In executorialium executione pro quantitate debet intimari debitori ut solvat.
15 Secus si instrumentum contineat tempus determinatum, quia tunc ipse interpellat.
16 Executio & ejus acta corrumpunt si omittatur necessaria citatio.
17 Ab executore omissente necessariam citationem appellationi emissa esse deferendum decernit Senatus Regius.
18 Executio merus est cui nudum factum committitur & executio, discussis omnibus qua apponi poterant executio sententia.
19 Executor merus si citaverit, non tenetur citatum expectare, quia non potest assumere partes judicis, & jurisdictionem commissam usurpare.
20 Appellationi emissa a citato per merum executores executorialium quem non tenetur expectare, non erit deferendum.
21 Executorialium executores non eodem modo sed diversis modis omnes sententias esse sui iradunt.